

Foto: Tøjhusmuseet

Enkeltkaponiere under opførelse, maj 1890

14 På cykeltur Københavns Befæstning • Vestvolden Syd

KØBENHAVNS AMT

I midten af 1800-tallet var Københavns Befæstning med de gamle volde tæt på bykernen blevet forældet. Moderne, langt-rækkende kanoner kunne sønderbombe byen. Højreregeringen med J.B.S. Estrup i spidsen gennemtvang - uden om folketingets flertal - opførelsen af en storstilet sø- og landbefæstning. Det mest markante anlæg var Vestvolden, der i 1888-92 blev bygget som en sammenhængende, 14 kilometer lang forsvarslinie fra Køge Bugt til Utterslev Mose. Man forventede, at befæstningen kunne holde fjendens kanoner uden for skudafstand af København.

A Fredskrudtmagasin. Langs Vestvolden lå seks magasiner, hvor man i fredstid opbevarede patroner og granater. Hvis der blev krig skulle ammunitionen flyttes til Vestvoldens batterier og til andre forsvarsanlæg. Når magasinerne blev tømt, var det planen at der i hvert magasin kunne indkvarteres over 200 soldater, der sov i hængekøjer. Til venstre for magasinet fører en sti ned til det sted hvor **Vestvoldens vandgrav** havde sit afløb til Køge Bugt. Helt herinde lå strandlinien, da volden blev bygget. For enden af kanalen kan man kigge ind i en lille betonbunker, hvorfra man med maskingevær kunne skyde på langs af kanalen.

B Enkeltkaponiere. Langs denne del af volden lå der syv enkeltkaponier med 600 meters mellemrum. De var anlagt

forskudt i forhold til hinanden, så man kunne skyde på langs af voldgraven uden at ramme naboanlægget. Den langsgående beskydning skulle forhindre fjenden i at passere voldgraven. Der kunne skydes både med kanoner og maskingevær. På denne kaponiere er de 4-kantede skydeskår tilmurede - de runde huller foroven er ventilationshuller.

C På næsten hele turen cykles på **Voldgaden**, der i hele voldens længde forløb på indersiden af voldanlægget. Langs voldgaden blev der plantet allétræer: Lind, elm, seljerøn, hestekastanie og ask. På dette afsnit er de gamle lindetræer stadig livskraftige.

D Paradislejren. Inden for voldgaden blev der indrettet en række lejre til de mange soldater. Under 1. Verdenskrig lå 700 mand i telte på Paradisgårdens mudrede marker.

E Vestvolden var en 14 kilometer lang sammenhængende række af **batterier**, der tilsammen var armeret med omkring 200 kanoner. De kunne fra volden skyde op til 8 kilometer mod en fjende, der nærmede sig København fra det flade

sletteland mod vest. Som supplement havde man et **batteritog** med seks kanoner monteret på togvogne, der kunne køres hen til det afsnit af volden, som blev angrebet.

F Alléen skifter flere gange karakter. Her er det gamle sejlviede seljerøn, der stadig danner en grøn tunnel over Voldgaden. Derimod er alléens elmetræer bukket under for elmesygen. Københavns Amt har givet tilskud til genplantning med nye træer på flere strækninger af alléen.

G Kikkertstation. Herfra kunne observatører give batterierne meldinger om fjendens positioner i forhold til kendte landemærker i terrænet, f.eks. Glostrup Kirke og Brøndbyvester Mølle. Fra broen over voldgraven (*se forsidebillede*) er der et

fint kig op mod kaponieren og én af de mange **dæmninger**, der gav mulighed for at regulere vandstanden i voldgraven.

H Dobbeltkaponiere. Her var der behov for at bygge kaponieren, der kunne skyde til begge sider. Denne dobbeltkaponiere skulle både dække graven mod syd - og samtidig forhindre fjenden i at gennembryde forsvarslinien mod nord, hvor Vestbanen skar igennem voldanlægget.

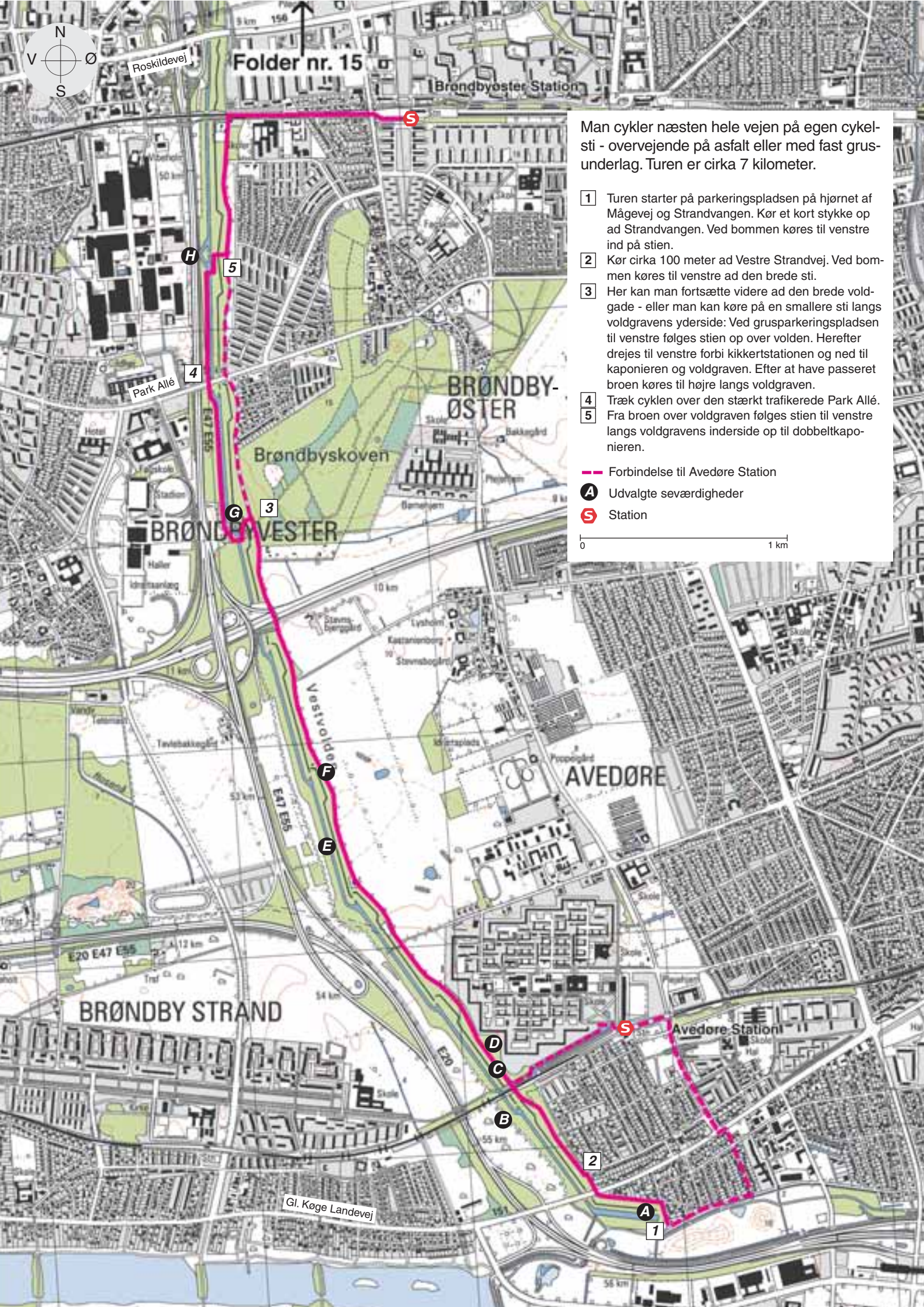
Du kan læse mere om befæstningen i cykeltursfolderne nr. 12, 15 og 20 og i pjecen Københavns nyere Befæstning, udgivet af Københavns Amt.

Folderen er udarbejdet af Københavns Amt, 2003. Revideret 2006.
Yderligere eksemplarer kan rekvireres på tlf.: 4322 2222 eller
e-mail: tekniskforvaltning@kbhamt.dk
Websted: www.kbhamt.dk

Grafisk produktion: Prinfo Paritas

Folder nr. 15

Roskildevej

Brøndbyøster Station

Man cykler næsten hele vejen på egen cykelsti - overvejende på asfalt eller med fast grusunderlag. Turen er cirka 7 kilometer.

- 1 Turen starter på parkeringspladsen på hjørnet af Mågevej og Strandvangen. Kør et kort stykke op ad Strandvangen. Ved bommen køres til venstre ind på stien.
- 2 Kør cirka 100 meter ad Vestre Strandvej. Ved bommen køres til venstre ad den brede sti.
- 3 Her kan man fortsætte videre ad den brede voldgade - eller man kan køre på en smallere sti langs voldgravens yderside: Ved grusparkeringspladsen til venstre følges stien op over volden. Herefter drejes til venstre forbi kikkertstationen og ned til kaponieren og voldgraven. Efter at have passeret broen køres til højre langs voldgraven.
- 4 Træk cyklen over den stærkt trafikerede Park Allé.
- 5 Fra broen over voldgraven følges stien til venstre langs voldgravens inderside op til dobbeltkaponieren.

- Forbindelse til Avedøre Station
- A Udvalgte seværdigheder
- S Station

0 1 km

H

5

S

4

Park Allé

BRØNDBY-ØSTER

Brøndbyskoven

3

BRØNDBY-VESTER

G

Vestvoldgraven

F

E

AVEDØRE

BRØNDBY STRAND

D

C

B

2

S

Avedøre Station

1

A

Gl. Køge Landevej